

Wyniki działalności kontrolnej Wojewody Zachodniopomorskiego w zakresie realizacji ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ za lata 2021 – 2024 (I półrocze)

Domy Pomocy Społecznej

Kontrole w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie województwa zachodniopomorskiego prowadzone były w zakresie zgodności świadczonych usług z przepisami ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej² oraz z innymi przepisami. We wskazanym wyżej okresie przeprowadzono 36 kontroli w domach pomocy społecznej, w tym: 25 kontroli kompleksowych, 8 kontroli doraźnych i 3 kontrole problemowe.

Charakterystyka najczęściej występujących zaleceń:

w obszarze poziomu zatrudnienia i kwalifikacji kadr

- zapewnienie odpowiedniego wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno–opiekuńczym, zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- zatrudnianie w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych na stu mieszkańców domu – zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy,
- zatrudnianie w zespole terapeutyczno–opiekuńczym osób z kwalifikacjami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych³,
- stosowanie rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych w zakresie nazewnictwa pracowników zespołu terapeutyczno–opiekuńczego,
- zapewnienie pracownikom zespołu terapeutyczno–opiekuńczego możliwości uczestniczenia w organizowanych przez dyrektora domu szkoleniach – zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,

w obszarze standardu świadczonych usług bytowych

¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 734 ze zm.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm.

- wyposażenie domu w windę przystosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych – zgodnie z § 6 ust.1 pkt 1 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- stosowanie § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, w zakresie umieszczania mieszkańców w pokojach czteroosobowych,
- przystosowanie pomieszczeń sanitarno–higienicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie warunków do zachowania intymności przy korzystaniu z tych pomieszczeń,
- zapewnienie odpowiedniej struktury pokoi mieszkalnych – zgodnie z art. § 6 ust.1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- zapewnienie odpowiedniej struktury pomieszczeń ogólnodostępnych odrębnie dla każdego typu domu, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- zapewnienie określonej standardem powierzchni pokoi 1-osobowych,
- dostosowanie liczby mieszkańców do liczby miejsc określonych w decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego,
- wyposażenie domu w system przyzywowo–alarmowy – zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,

w obszarze standardu świadczonych usług wspomagających:

- prowadzenie dokumentacji dotyczącej rehabilitacji społecznej zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi⁴,
- zapewnienie mieszkańcom w ramach realizacji rehabilitacji społecznej zajęć z psychologiem,
- ustalanie przed przyjęciem osoby do domu pomocy społecznej jej aktualnej sytuacji w miejscu zamieszkania lub pobytu – zgodnie z § 11 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- zawiadamianie pisemne osoby ubiegającej się lub jej przedstawiciela ustawowego o terminie przyjęcia do domu – zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,

⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 250

- zapewnienie mieszkańcom bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych – zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 lit h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- wzmocnienie nadzoru nad sposobem wydatkowania i rozliczania środków pieniężnych należących do mieszkańców,
- zapewnienie dysponowania środkami finansowymi mieszkańca wyłącznie za jego zgodą lub zgodą jego opiekuna prawnego,
- odstąpienie od finansowania ze środków mieszkańca usług i wyposażenia, zapewnianych przez dom na podstawie obowiązujących przepisów prawa,
- stosowanie art. 6 ust. 5 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, w części dotyczącej depozytów w kwocie powyżej 5000 zł,

w obszarze pomocy w czynnościach dnia codziennego i pielęgnacji:

- zmiana organizacji pracy zespołu terapeutyczno–opiekuńczego w taki sposób, aby planowe toalety poranne wykonywane mieszkańcom, nie zakłócały ich odpoczynku nocnego,
- wydanie polecenia zakazującego pracownikom zespołu terapeutyczno–opiekuńczego angażowania mieszkańców do świadczenia usług opiekuńczych na rzecz innych mieszkańców domu,
- podejmowanie działań w kierunku zapewnienia mieszkańcom, którzy uzyskali wynik poniżej 40 punktów w skali Barthel, pielęgniarstwa długoterminowej finansowanej w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia,
- opracowywanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańca zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Placówki całodobowej opieki

Kontrole w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku dotyczyły oceny zgodności świadczonych usług ze standardami określonymi w ustawie o pomocy społecznej. We wskazanym okresie przeprowadzono 19 kontroli, w tym 16 kontroli kompleksowych i 3 doraźne. Dodatkowo przeprowadzone zostały 3 kontrole doraźne w placówkach, co do których zachodziło podejrzenie, że są to placówki całodobowej opieki dla osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku lub osób starszych – prowadzone bez zezwolenia Wojewody Zachodniopomorskiego.

Charakterystyka najczęściej wydawanych zaleceń:

w obszarze podstawowym

- zaprzestanie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, bez zezwolenia wojewody,

w obszarze przyjmowania mieszkańców

- dostosowanie liczby osób przebywających w placówce do liczby miejsc, na którą placówka posiada zezwolenie,
- nieprzyjmowanie mieszkańców ponad stan określony w wydanym zezwoleniu,
- przyjmowanie do placówki osób – zgodnie z rodzajem wydanego zezwolenia,
- przyjmowanie do placówki osób ubezwłasnowolnionych całkowicie na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na umieszczenie w placówce, a w stosunku do osób ubezwłasnowolnionych przebywających aktualnie w placówce bez wymaganego postanowienia podjęcie działań zmierzających do dopełnienia wymaganych formalności, wynikających z art. 68a pkt 1 lit. f ustawy o pomocy społecznej,

w obszarze zatrudnienia i kwalifikacji kadr

- zapewnienie wskaźnika zatrudnienia pracowników wykonujących czynności opiekuńcze zgodnie z art. 68a pkt 5 ustawy o pomocy społecznej,
- zapewnienie wykonywania czynności opiekuńczych przez osoby posiadające kwalifikacje określone w art. 68a pkt 4 ustawy o pomocy społecznej,

w obszarze świadczonych usług

- podawanie kolacji nie wcześniej niż o godz. 18⁰⁰, zgodnie z art. 68 ust. 6 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej,
- w przypadku osób, którym ograniczono możliwość samodzielnego opuszczania terenu placówki stosowanie zasad określonych w art. 68 ust. 2a-2e ustawy o pomocy społecznej,
- pisemne uzgadnianie ze wszystkimi mieszkańcami placówki możliwości monitoringu wizyjnego w pokojach mieszkalnych,

w obszarze dokumentacji

- prowadzenie ewidencji przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki, o której mowa w art. 68a pkt 1 lit. d ustawy o pomocy społecznej,
- gromadzenie niezbędnej, kompletnej dokumentacji mieszkańców przed ich przyjęciem do placówki,

w obszarze bazy lokalowej

- umieszczenie w widocznym miejscu na budynku, w którym prowadzona jest placówka, tablicy informacyjnej zawierającej informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, zgodnie z art. 68a pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli zostały nałożone dwie kary w łącznej wysokości 50.000,-zł za prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku bez zezwolenia Wojewody oraz za niezaprzeszczenie prowadzenia takiej placówki bez zezwolenia Wojewody. Ponadto, na jedną z kontrolowanych jednostek została nałożona kara w wysokości 4.100,-zł – za brak realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ośrodki Pomocy Społecznej

W okresie objętym informacją przeprowadzono kontrole kompleksowe i doraźne w ośrodkach pomocy społecznej i centrach usług społecznych województwa zachodniopomorskiego z zakresu realizacji zadań gmin, określonych w ustawie o pomocy społecznej. Kontrolami objęto 68 jednostek.

Charakterystyka najczęściej występujących zaleceń:

w obszarze zatrudnienia i kwalifikacji kadr

- zatrudnianie na stanowisku kierownika jednostki osób, które spełniają wymogi określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
- zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych, zgodnie z art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.

w obszarze realizacji zadań gminy określonych w ustawie o pomocy społecznej:

- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od 1 listopada 2023 r., zgodnie z nowelizacją przepisów ustawy o pomocy społecznej w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych,
- podjęcie działań zmierzających do przyjęcia przez gminę uchwały w sprawie określenia sposobu sprawienia pogrzebu, zgodnie z art. 44 ustawy o pomocy społecznej,
- podjęcie działań zapewniających udzielenie tymczasowego schronienia we wszystkich formach określonych w ustawie o pomocy społecznej,

w obszarze poprawnego udzielania świadczeń z pomocy społecznej

- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie decyzji administracyjnej,
- realizowanie prawomocnych decyzji administracyjnych,
- każdorazowe rozpatrywanie wszystkich zgłoszonych potrzeb osób ubiegających się o pomoc społeczną,
- przyznawanie zasiłku okresowego ze względów wskazanych w art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, a nie na określony cel,
- prawidłowe ustalanie i wyliczanie dochodów osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej),
- udzielanie osobom zgłaszającym się do ośrodka pełnej informacji o przysługujących świadczeniach i dostępnych formach pomocy zgodnie z art. 119 ust.2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej,
- w ramach przeprowadzonego wywiadu dokonywanie analizy i diagnozy sytuacji danej osoby lub rodziny oraz formułowanie wniosków, będących podstawą planowania pomocy - zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁵,
- prawidłowe ustalanie dochodu i odpłatności klientów za pobyt w domu pomocy społecznej, zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej; dokonanie rozliczenia błędnie obliczonych odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS - zwrot nadpłaconych przez klientów kwot.
- przyznawanie pomocy w postaci zasiłku celowego lub specjalnego zasiłku celowego zgodnie z art. 39 i art. 41 ustawy o pomocy społecznej w formie świadczenia jednorazowego,
- przestrzeganie zasad określonych w wieloletnim, rządowym programie „Posiłek w szkole i w domu” oraz prawidłowego przyznawania pomocy w postaci posiłków osobom bezdomnym przebywającym w schronisku,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej) oraz skorygowanie wypłaconych błędnie świadczeń.

⁵ Dz.U. z 2021 r. poz. 893

w obszarze przyjętych procedur

- określanie w kontraktach socjalnych celów ogólnych i szczegółowych w taki sposób, aby nie były sformułowane jak niezbędne działania do podjęcia w ramach realizowanego kontraktu,
- prawidłowe i zasadne stosowanie rygoru natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁶,
- zawieranie kontraktów socjalnych z osobami bezdomnymi przed wydaniem decyzji o udzieleniu schronienia, zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej,
- przeprowadzanie środowiskowych wywiadów rodzinnych i ich aktualizacji zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,
- terminowe przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowego oraz ich aktualizacji, zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- wydawanie decyzji administracyjnych o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, ponadto w przypadku świadczeń niepieniężnych - data przyznania świadczenia nie może być wcześniejsza niż data wydania decyzji,
- prowadzenie postępowania bez zbędnej zwłoki - wydawanie decyzji zgodnie z art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego,
- zgłaszanie wszelkich zmian danych objętych rejestrem miejsc, w którym gmina udziela tymczasowego schronienia, w terminie określonym w art. 48a ust. 11c ustawy o pomocy społecznej,
- wydawanie decyzji administracyjnych, dotyczących korzystania z usług środowiskowego domu samopomocy po wcześniejszym uzyskaniu informacji ze środowiskowego domu o okresie, na jaki został przygotowany indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego dla uczestnika, zgodnie z § 7 ust. 7 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,

w obszarze dokumentacji Ośrodka

- aktualizacja zapisów regulaminu organizacyjnego w zakresie struktury organizacyjnej Ośrodka,

⁶ Dz.U. z 2024 r. poz. 572

- podjęcie działań zmierzających do uaktualnienia statutu ośrodka,
- terminowe sporządzanie i przekazywanie określonej przepisami oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami, zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,
- rzetelne dokumentowanie podejmowanych działań w ramach pracy socjalnej,
- właściwe konstruowanie decyzji administracyjnych, zgodnie z art. 107 Kpa, w tym właściwe wskazywanie organu wydającego decyzję,
- terminowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach (MRiPS-03) oraz z wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu".

Trzy ośrodki pomocy społecznej otrzymały decyzję o nałożeniu kary za brak realizacji poprzednich zaleceń pokontrolnych. Łączna kwota nałożonych kar wyniosła 2.000 zł. Ponadto jedno postępowanie, które zakończone będzie nałożeniem kary za brak realizacji zaleceń, nadal jest w toku.

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie

W omawianym okresie przeprowadzono 13 kontroli kompleksowych w powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz miejskich ośrodkach pomocy rodzinie z zakresu realizacji zadań powiatu, określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Charakterystyka najczęściej wydawanych zaleceń:

w obszarze pomocy dla klienta

- przyznawanie pomocy na zagospodarowanie - w formie rzeczowej określonej w art. 88 ust. 1 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z art. 36 pkt 2 lit. q ustawy o pomocy społecznej, jako świadczenie niepieniężne,

w obszarze dokumentacji

- wzmożenie nadzoru nad sporządzaniem sprawozdawczości określonej w art. 19 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej oraz przekazywanie jej Wojewodzie Zachodniopomorskiemu, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- sporządzanie notatek służbowych dotyczących oceny postępów w procesie integracji cudzoziemców realizujących indywidualne programy integracji, zgodnie z

§ 5 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom⁷,

- rozpatrywanie skarg i wniosków zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków⁸,

w obszarze dokumentów programowych

- sporządzanie strategii rozwiązywania problemów społecznych z uwzględnieniem wszystkich jej składników określonych w art. 16b ust.2 ustawy o pomocy społecznej,
- uzupełnienie w strategii rozwiązywania problemów społecznych ram finansowych wskazanych w art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej,
- koordynowanie realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych, zgodnie z art. 112 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej,
- przygotowywanie i przekazywanie określonej przepisami oceny zasobów pomocy społecznej, wraz z rekomendacjami wskazanymi w art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,
- dokonanie analizy potrzeb w zakresie prowadzenia mieszkań chronionych określonych w art. 19 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie art. 53 ww. ustawy - z wykorzystaniem pozyskiwania informacji ze zróżnicowanych źródeł oraz sporządzenie jej w formie dokumentu i podjęcie stosownych działań w zależności od poczynionych ustaleń,
- dokonanie analizy potrzeb w zakresie utworzenia domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży określonych w art. 19 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie art. 47 ust. 4 ww. ustawy - z wykorzystaniem pozyskiwania informacji ze zróżnicowanych źródeł oraz sporządzenie jej w formie dokumentu i podjęcie stosownych działań w zależności od poczynionych ustaleń,
- uwzględnienie w powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami - zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej,

w obszarze procedur

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1946

⁸ Dz. U. Nr 5, poz. 46

- podjęcie działań w kierunku stworzenia procedury w zakresie udzielania pomocy w formie interwencji kryzysowej określonej w art. 47 ustawy o pomocy społecznej,
- opracowanie procedur w obszarze działań podejmowanych, w celu wsparcia osób w kryzysie, w formie skierowania do ośrodka interwencji kryzysowej – 2 jednostki,
- uaktualnienie uchwały dotyczącej odpłatności za ośrodki wsparcia, w zakresie mieszkań treningowych powiatu,

w obszarze zatrudnienia pracowników socjalnych

- zatrudnianie na stanowisku pracownika socjalnego osób, które posiadają wymagane kwalifikacje, określone w art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej,

w obszarze wydawania decyzji

- ustalanie dochodu osób ubiegających się o pomoc w formie świadczeń pieniężnych, na podstawie art. 8 ust. 3 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Placówki tymczasowego schronienia

W okresie objętym informacją przeprowadzonych zostało łącznie 12 kontroli w: schroniskach dla osób bezdomnych (7 kontroli), noclegowniach (2 kontrole) i ogrzewalniach (3 kontrole). Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji funkcjonowania, kwalifikacji kadr oraz standardu obiektów i świadczonych usług na rzecz osób bezdomnych określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni.⁹

Charakterystyka najczęściej występujących zaleceń pokontrolnych:

w schroniskach dla osób bezdomnych:

w obszarze zatrudnienia i kwalifikacji kadr

- dostosowanie kwalifikacji osób kierujących schroniskami dla osób bezdomnych w zakresie ukończenia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej zgodnie z art. 122 ust.1 ustawy o pomocy społecznej,
- zatrudnianie pracowników socjalnych,
- zapewnianie opieki co najmniej 1 opiekuna na nie więcej niż 50 osób przebywających w placówce,

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 896

- zapewnianie opieki co najmniej 1 opiekuna w porze nocnej,
- dostosowanie kwalifikacji opiekunów do wymogów art. 48a ust. 2g pkt 2 ustawy o pomocy społecznej,

w obszarze świadczonych usług

- zapewnianie usług aktywizujących ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności,
- przyjmowanie do schroniska jedynie osoby zdolnej do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce,

w obszarze standardu obiektu

- zapewnianie odpowiedniej przestrzeni mieszkalnej przypadającej na osobę w pomieszczeniu mieszkalnym (nie mniej niż 4 m² na osobę, a w pomieszczeniach z łózkami piętrowymi – nie mniej niż 3 m² na osobę),
- zapewnianie odpowiedniej ilości umywalek, urządzeń natryskowych, misek ustępowych i pisuarów przypadających na osobę zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia,
- wydzielenie pomieszczeń lub jego części na pracownię komputerową wyposażoną w komputer z dostępem do internetu,

w obszarze prowadzonej dokumentacji

- dostosowanie regulaminu obowiązującego w schronisku do zastanych struktur organizacyjnych,
- dostosowanie wykazywanej liczby miejsc w placówce do realnych możliwości jednostki,

w noclegowniach:

w obszarze standardu obiektu

- dostosowanie ilości umywalek, urządzeń natryskowych, misek ustępowych i pisuarów przypadających na osobę zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia,

w obszarze prowadzonej dokumentacji

- dostosowanie regulaminu obowiązującego w noclegowni do zastanych struktur organizacyjnych,

w ogrzewalniach:

w obszarze zatrudnienia i kwalifikacji kadr

- dostosowanie kwalifikacji opiekunów do wymogów art. 48a ust. 4a ustawy o pomocy społecznej,

w obszarze świadczonych usług

- jeżeli na terenie gminy nie funkcjonuje noclegownia, świadczenie usług w okresie od 1 października do 30 kwietnia, przez 7 dni w tygodniu, przez całą dobę.

Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W omawianym okresie przeprowadzono 23 kontrole w środowiskowych domach samopomocy oraz powiatowych ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym w 1 klubie samopomocy (22 kontrole kompleksowe i 1 kontrola doraźna). Zakres kontroli obejmował zagadnienia dotyczące organizacji i sposobu funkcjonowania tych jednostek oraz spełnienie standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy¹⁰.

Charakterystyka najczęściej występujących zaleceń:

w obszarze zatrudnienia i kwalifikacji kadr

- dostosowanie kwalifikacji pracowników do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych oraz w rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- kierowanie jednostką przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje określone w rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- zapewnienie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego odpowiednio do standardów określonych w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- zapewnienie odpowiedniej częstotliwości szkoleń dla pracowników, zgodnie z § 23 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,

w obszarze dotyczącym bazy lokalowej

- zapewnienie właściwej liczby pomieszczeń sanitarnych, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- zapewnienie w strukturze jednostki pomieszczeń wyszczególnionych w rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy, w szczególności sali ogólnej, pokoju wyciszeń, pomieszczenia do terapii ruchowej,

w obszarze dokumentacji

¹⁰ Dz.U. z 2020 r. poz. 249

- sporządzanie sprawozdawczości w zakresie osób ze szczególnymi potrzebami na podstawie odpowiednich i aktualnych orzeczeń o niepełnosprawności, zgodnie z wydanymi w tym zakresie Wytocznymi,
- aktualizacja dokumentacji programowej ośrodka oraz przekazywanie jej do uzgodnienia i zatwierdzenia, zgodnie z § 4 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- prowadzenie dzienników pracy zawierających wszystkie elementy wskazane w § 24 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- prowadzenie dzienników pracy przez wszystkich pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego,
- realizacja indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego w uzgodnieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem prawnym, zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- podjęcie działań w zakresie aktualizacji zakresu usług świadczonych przez powiatowy klub samopomocy,

w obszarze procedur

- informowanie o planowanym zamknięciu domu zgodnie z § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- kwalifikowanie uczestników do zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej na podstawie dokumentacji spełniającej wymogi określone w Wytocznych MRPiPS,
- przyjmować dodatkowe osoby, zgodnie z § 7 ust. 9 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, w wypadku częstych nieobecności uczestników, trwający przez okres dłuższy niż 10 dni roboczych.

w obszarze świadczonych usług i pracy z uczestnikiem

- podjęcie współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej oraz z uczestnikiem i/lub jego opiekunem prawnym, celem wypracowania wspólnych rozwiązań na rzecz poprawy funkcjonowania uczestnika,
- tworzenie zindywidualizowanego planu pracy z podopiecznym, szczególnie w przypadku klienta wymagającego specjalnego podejścia,
- dostosowanie organizacji pracy jednostki w zależności od struktury podopiecznych, celem zapewnienia uczestnictwa w zajęciach osobom z głębokimi lub znacznymi niepełnosprawnościami oraz sprawnej pracy całego ŚDS, bez szkody dla pozostałych uczestników.

Dzienne Domy „Senior+”

W latach 2021-2024 r. (I półrocze) przeprowadzone zostały 3 kontrole kompleksowe w Dziennych Domach „Senior+”. Zakres kontroli dotyczył zgodności świadczonych usług ze standardami określonymi w Programie wieloletnim „Senior+”, przyjętym uchwałą Nr 191 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025¹¹ oraz zgodnością zatrudnienia kierownika i pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolami objęto 3 jednostki, którym wydano 5 zaleceń pokontrolnych.

Charakterystyka wydanych zaleceń:

w obszarze zatrudnienia i kwalifikacji kadr

- zatrudnianie pracowników na stanowiskach zgodnie z posiadanymi przez nich kwalifikacjami,
- zapewnienie posiadania przez kierownika Dziennego Domu „Senior+” kwalifikacji zgodnych z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
- zapewnienie wskaźnika zatrudnienia odpowiednio do standardów określonych w Programie wieloletnim „Senior+”,

w obszarze procedur

- prowadzenie dziennych list obecności z uwzględnieniem poświadczenia przez seniora obecności na zajęciach.

Pozostałe jednostki:

W 2021 r. przeprowadzona została kontrola kompleksowa w dziennym domu pomocy dla osób starszych niefunkcjonującym w ramach Programu „Senior+”. Wydane zostało następujące zalecenie pokontrolne: zapewnić posiadanie przez osobę kierującą dziennym domem pomocy kwalifikacji zgodnych z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W 2022 r. przeprowadzona została kontrola kompleksowa w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczecin, 24.06.2024 r.

z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego

¹¹ M.P. z 2021 r. poz. 10

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

/właściwy podpis na oryginale/